

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3. **Социални, стопански и правни науки**, професионално направление: 3.8. **Икономика**, научната специалност: **Организаия и управление** (селско стопанство и подотрасли)

Автор на дисертационния труд: Аделина Гафур Гаши задочен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: Инвестиционна политика на Световната банка за развитие на аграрния сектор на Косово.

Рецензент: Проф. д-р Васко Николов Копривленски, Аграрен университет – Пловдив, област на висше образование: 3. **Социални, стопански и правни науки**, професионално направление: 3.7. **Администрация и управление**, научната специалност: **Организаия и управление** (селско стопанство и подотрасли)

определен за член на научното жури със заповед № РД-16-16 /14.01.2020 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Темата е сполучливо формулирана, дисертабилна и актуална. По мое мнение докторантката Аделина Гафур Гаши се представя с един научен труд, който има не само съвременно, а и оригинално звучене. Той се разработва при съвършено нови и променящи се условия за икономиката на Косово, като цяло и за агробизнеса в частност. Научното изследване е от съществена важност както за теорията, така и за практиката на управлението на инвестиционния процес в аграрния сектор на Косово. Тъй третира една нова и неизследвана, досега, област на научното познание за условията на страната. Актуалността на темата се подсилва от факта, че селското стопанство е основен източник за изхранване на населението, а Световната банка се явява основен инвеститор в отрасъла и е определящ фактор за неговата конкурентоспособност. Следва да се подчертае, че за разработването на избраната тема са необходими задълбочена теоретична подготовка и добри аналитични способности. Мисля, че когато се оценяват достойнствата на дисертационния труд, този факт трябва да се има предвид. Той определено подсилва многообразието и сложността на изследвания проблем.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на настоящия дисертационен труд е да се установи ролята и влиянието на Световната банка (СБ) за развитието на селското стопанство в Република Косово, чрез: измерване на инвестиционната подкрепа на СБ и влиянието ѝ върху развитието на сектора; оценка на възможностите за създаване на работни места и икономически растеж в отрасъла.

В хода на работата са решени следните по-важни задачи: Изяснена е ролята и влиянието на инвестициите върху факторите, определящи конкурентоспособността на селскостопанския сектор; идентифицирани са механизмите за инвестиционна подкрепа на Световната Банка; разработена е концептуална рамка за оценка на

влиятието на Световната Банка (СБ) за развитието на селското стопанство; направен е анализ и оценка на влиянието на Световната Банка за развитието на селското стопанство; посочени са основните подходи и стратегии за повишаване на инвестиционната активност в селското стопанство; Формулирани са конкретни препоръки за подобряване на инвестиционната среда в селското стопанство на Косово.

Целта и задачите са ясно дефинирани, конкретни и насочват към решаването на разглежданите въпроси.

В процеса на проучването са използвани методите на системния анализ; сравнителен анализ; графичен анализ; статистическите методи – дескриптивна статистика и метода на линейната регресия. Дедуктивният подход се възприема като основен при анализа и оценката на влиянието на инвестиционната подкрепа на Световната Банка.

В теоретико-методологичната и методическата част на работата ясно личи авторското отношение, което показва, че докторантката има стабилна подготовка и се ориентира много добре в разглежданите проблеми.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е изграден в четири глави, въведение и заключение, разположени на 209 страници, 29 фигури и 95 таблици. Всяка от частите на дисертационния труд е носител на определен принос в решаването на общия проблем. Отделните глави са в логическа взаимовръзка и последователност. Тази конструкция придава завършен характер на разработката. Тя позволява да се обхванат основните въпроси по темата. Съдържанието показва, че докторантката има ясна и точна представа за разглежданите проблеми.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

За целите на проучването е използвана литература от 126 заглавия. Прави впечатление добрата теоретична осигуреност на разработката. Авторката е успяла да систематизира съществуващи научни тези по проблема и да ги подчини на целите на собственото си изследване. Проучването почива на богат фактологически материал. Използвани са информационни бюлетени на международни организации – Световна Банка, Международен валутен фонд, Африканска Банка за развитие, Азиатска Банка за развитие, ЕУРОСТАТ и ФАОСТАТ; доклади и бюлетени на Министерството на финансите и икономиката на Република Косово, както и редица нормативни актове и решения на Министерски съвет на Република Косово. Емпирична информация за изследването е осигурена и от извадкови анкетни проучвания и дълбочинни интервюта, проведени на ниво земеделско стопанство по изготвени от автора анкетни карти.

В първата част на разработката е извършен задълбочен преглед на теоретичните възгледи за същността на инвестиционната теория. Направен е критичен анализ на научната дискусия по този въпрос. Изследва се взаимовръзката между инвестициите и дохода, инвестициите и производителността в сектора, инвестициите и начина на формиране на веригата от стойности, инвестициите и пазарното присъствие на земеделския сектор, инвестициите заетостта в земеделието. Ясно личи авторското присъствие по разглежданите въпроси.

Глава втора на дисертацията е посветена на методологията и методите използвани за анализ на инвестиционния процес в селското стопанство.

Приложената тук адаптирана методика, обслужва проучването. Събраната емпирична информация е умело използвана за успешното осъществяване на дисертационното проучване.

В глава трета са разкрити ползите от процеса на инвестиране в селското стопанство. Доказват се или се отхвърлят издигнатите за проверка статистически хипотези, чрез верифицирането на които се търси доказателство за правотата на изследователската теза. Подчертана е необходимостта от развитието на производствената инфраструктура, намаляване на производствените разходи, увеличаване на заетостта в отрасъла, райониране, специализация и концентрация на производството.

Интерес представляват анализът на ролята на Световната банка в икономическото развитие на селското стопанство в Република Косово; установените фактори на въздействие върху инвестиционния процес, формулираните препоръки за подобряване на икономическото развитие на селското стопанство на Република Косово.

В композиционно отношение работата е правилно изградена.

Изводите са ясни, обосновани и произтичат от резултатите на анализа.

Стилът е на необходимата висота. Техническото оформление е добро.

5. Приноси на дисертационния труд.

Справката за приносите коректно отразява постиженията на докторантката Аделина Гафур Гаши. Изцяло приемам приносите, посочени в автореферата на дисертационния труд. Те са реални, произтичат от конкретното изследване и са лично дело на авторката. Изпълнени са изискванията на Правилника за развитие на академичния състав в Аграрен университет – Пловдив. Дисертацията и приносите представят докторантката Аделина Гафур Гаши като завършен научен работник със знания и способности за самостоятелни научни изследвания.

6. Критични бележки и въпроси.

В дисертационния труд не откривам съществени слабости и погрешни постановки, които да намалят неговото качество. Към авторката имам препоръка да потърси по-широка научна трибуна за обсъждане на разглежданите в дисертацията проблеми, поради актуалния им характер за условията на Косовското земеделие.

7. Публикувани статии и цитирания.

Научно-изследователската и публикационната дейност на Аделина Гафур Гаши включва общо 6 публикации в научни списания на Косово и чужбина.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта/ката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Аделина Гафур Гаши** образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Организация и управление на производството”

Дата: 10.02.2020 год.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:
(....